

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.
fél évre - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A miniszterelnök beszéde.

A felujult véderővita tegnapi első napját a miniszterelnök várva várt beszéde foglalta le.

Nagyszabásu, körültekintően megkoncipiált, szellemesen előadott, szinte példátlan lelkesedéssel ünnepezt beszéd volt ez.

Bevezető részében a miniszterelnök a véderőreform nemzeti, politikai, katonai és szociális szükségességét indokolta meg. A beszéd dereka a különféle ellenzéki árnyalatok különböző természetű ellenvetéseivel szállott szembe a logikus gondolkodó, a szellemes debatter s a pártszempontok fölé emelkedő hazafi nemes fegyverzetével. A beszéd vége pedig a parlament akadálytalan működésére való felhívással kapcsolatban a kormány és a többség harckészségének önértékes, méltóságos deklarációja volt, melyet az ellenzék szembeszökő megdöbbenéssel, a nemzeti munkapárt azonban szünni sem akaró ünnepléssel és odaadó elismeréssel fogadott.

Feszült érdeklődés kísérte a beszédet elejétől végig. Az állandó érdeklődésnek mégis voltak bizonyos, különösen kiemel-

kedő mozzanatai, melyek valóságos szenzációkká alakultak. Az első ilyen szenzáció volt az, melyet a Justh-párt kedvencz tervéről, a véderő-provizóriumról mondott. Erre vonatkozólag határozottan kijelentette, hogy nincs sem katonai, sem politikai tényező, mely ezt a tervet kivihetőnek tartaná.

Indokot csak hármát mondott a miniszterelnök. De ez a három indok magában foglalja az állítólag hazafias és állítólag demokrata csoport egész jellemzését. Lehetetlen a provizórium először: mert elejti a két éves katonai szolgálatot;

másodszor: mert nagyobb békeleltetéssel jár, tehát drágább;

harmadszor: mert megdrágítja a végleges reformot is.

A provizórium leleplezése volt az a pajzs, melyet a miniszterelnök a véderőreform költségeit kifogásoló ellenvetésekkel szembeszegzett. A pajzs ezáltal nemcsak védett, hanem sujtott is. Bebizonyult, hogy a kik a kormány reformját drágálják: nemcsak rosszat, de drágábbat is akarnak.

A beszéd másik hatásos része a Kossuth párt ellenvetéseivel foglalkozott.

Sorra vette ezeket az ellenvetéseket, melyek gr. Apponyi beszédéből ismeretesek. A cimer- és jelvénykérdésben kijelentette, hogy megoldásához állását köti. Hosszas fejtegetés kapcsán oda konkludált, hogy minden trialisztikus vagy föderalisztikus szándék a kormány részéről ép úgy ki van zárva, mint az ellenzék részéről; hogy az ujonczajánlási jog védelmét illetőleg nincs különbség Apponyi és a miniszterelnök felfogása közt; s hogy végre a katonai perrendtartás nyelvi rendelkezésére vonatkozólag az ő fogalmazása határozottabb s az államnyelv tekintélyének megvédésére alkalmasabb, mint Apponyié.

Azután nagy figyelem közt foglalkozott a választójog kérdésével s kijelentette, hogy ezt a reformot a magas politika legfontosabb kérdésének tekintti; hogy az új választójog csakis általános, haladó irányú és liberális lehet, de a nemzeti jelleget nem sérteti és az értelmiség befolyását meg nem ronthatja; hogy a véderő reformjának elintézése után következnie kell a választójogi reformmokra, hogy a legközelebbi (1915.) választások már

Görög istenek.

(Előadás a Szabad Liezeumban. Tartotta: Lázár István.)

Apollo. (Bemutatva szobrokon és képeken.)

Ez a szép ifju, kinek vállán tegez van, kezei pedig olyan állásban vannak, mint mikor az ember nyilazni szokott, Phoebus Apollo. Egyszer a görög hadak Trója városát ostromolták; s az ostrom 10 esztendeje alatt a szomszéd városokba ellatogattak s köztük Chryse városát is kizsákmányolták. Lerombolták Apollo isten templomát és zsákmányul hozták egyebek közt a szép Chryseust is, az Apollo-templom papjának leányát. Az isten megharagudott ezért a rombolásért és bántalomért. „Vállán van a kézij, tegze nyillal tele, haraggal lép, a nyil csak úgy zörög bele; jön, mint az éjszaka.” Kilencz napig lövöldözte nyilaival a görögök táborát, míg ezek végre alázatosan kegyelemért esdekeltek. Ez a jelenet van az isten szobrán megörökítve. Nagy tekintélyű, nagy hatalmu és előkelő istenség, a ki haragjában fenséges és félelmetes. Szegény Niobére is megharagudott. Ez a szép és boldog anya, kinek gyönyörű 7 fia és 7 leánya volt, boldog elbizakodottságában azt találta mondani, hogy neki több és szebb gyermeke van, mint

Letoának, a ki Apollo és Artemis anyja volt. Az istenek semmit sem büntetnek olyan szigorúan, mint az elbizakodottságot, Apollo haragjában lenyilazta az elbizakodott asszony gyermekeit; s a szegény anya fájdalmában örökösen könnyező forrássá változott. De nem mindig haragszik; némelykor lautot is vesz a kezébe s a muzsával az Olymposra megy; ő zenél, a muzsák énekelnek; az Olympos ifjusága: a szépfürtű Charisok, a kellemes Hórák, Harmonia és Hébé társaságában tánczra perdültek; közéjük vegyül néha Afrodité, Ares és Hermes; a muzsákat is tánczba vezeti Artemis, Apollo nőtestvére, és ragyogva, vidáman, büszkén, boldogan lejtenek Zeus és Héra s a többi isten örömére.

Apollo tud minden titkot és minden jövendőt. Tudja, hogy hány levél hajt ki tavasszal, hogy hány fővényszemet hejt a szél és a víz a tengerben; tudja minden dolognak feladatát és minden cselekvésnek czélját. Azért fordulnak hozzá az emberek, hogy megtudják, mi a sorsuk, mit kell cselekedniük és elhagyniuk, tőle tudják meg a sors urának és intézőjének, Zeusnek az akaratát és tanácsait.

Sok nevezetesen szent helye volt Görögországnak, a melyen papok és papnők Apollo

isten sugallatára választottak a kérdezősködőknek. Az álláméletben, sőt a magánéletben is, nem volt semmi nevezetesebb ténykedés, a mely előtt meg ne kérdezték volna az Isten akaratát. A jóshelyek közt legnevezetesebb volt a Delfi. Ezt a helyet Apollo születésekor egy félelmetes nagy sárkány őrizte. Mikor az Isten kiszemelte azt a helyet arra, hogy onnan az embereknek a jövendőt hirdesse: a sárkány vonakodott neki a helyet átengedni. Apollo a sárkányt nyilaival lelőtte. Ekkor hangzott el először magának az istennek és a Delfi leánykar ajkairól a paeon, a győzelmi ének, a melyet azóta mindig énekeltek a mikor Apollo segítségével valamely veszélytől megmenekülniök sikerült. Az Isten tehát megölte azon föld pusztítóját, a félelmetes szörnyeteget, a sötétben s titokban működő s romboló hatalmak megszemélyesítőjét; egy barlangban felállította jósolóját, hogy Zeus parancsait hirdesse s a világba magasabb, eszményibb, erkölcsi rendet teremtsen. Azt is mondják, hogy ez a szobor a sárkányölő Apollót ábrázolja.

A jóslásnak egyik módja az volt, hogy a papnő, a Pythia, a földből jövő mérges gázoktól eszméletlen állapotba jutott vagy — a miut a görögök mondták — az isten kény-

az új törvény alapján történhessenek.

Végül nagyon hatásos konkluzióban kérésrel fordul az ellenzékhez, tegye lehetővé — a rendkívüli eszközöket mellőzve — a békés parlamenti tárgyalásokat. Mert az egyenetlenség csak a nemzet ellenségeinek válik hasznára; a békés együttműködés ellenben megteremtene haladásunk, fejlődésünk leg-erősebb garanciáját, a nemzet és dinasztia összhangját. Ha béke lesz: ez lesz a béke gyümölcse. Ha harc lesz: ezért fogunk küzdeni. S ebben a küzdelemben győzni fog a kormány, mert vele van a nemzet közvéleménye.

Államok terhei.

(Ü. L.) Magyarországnak vannak adósságai, ezt senki nem tagadja. De az sem tagadható, hogy az adósságok nem mulják felül az állam fizetőképességét. Már pedig ez a fő és nem az adósság nagysága.

Egyébként adóssága minden államnak van. Az összes nemzetek adóssága negyvenezer millió dollár volt 1910. évben. Ebből Magyarországra esik 4.752.674.000 korona. Ausztriára valamivel kevesebb. A többi adósság terhel: Angliát, Oroszországot, Franciaországot, Német-Olaszországot, az Egyesült-Államokat. De a sok szám kikerülése miatt, azok kiírását mellőzöm. Így is eléggé kitűnik a többi államok adósságának a nagysága, ha a fentemlített végösszeget figyelembe vesszük.

Szó sincs róla, hogy az adósságokban nagy szerepet visznek a katonai

terhek. De hát állig fegyverben minden állam, a mely alól államunk sem húzhatja ki magát. A míg a nemzetközi politikában váratlan fordulatokat rejtgető helyzetek előfordulhatnak, minden elfogulatlan ember előtt nem szorul bizonyításra a véderőreform szükségessége és sürgőssége.

Hogy valaha bekövetkezik-e a végleges leszerelés, azt nehéz megállapítani. Mindenesetre messze lesz még azon idő, a midőn muzeumokba helyezik el az öldöklő fegyvereket s ágyukat, hogy valaha ilyesmikkel verekedtek az emberek. A mióta letudunk menni az emberiség történetében: állandó felszín volt a verekedés. Így lesz bizony még ez a távoli jövőben is. Sőt az én fantáziám még azt a kort is magam elébe varázsolja, a midőn általánossá válik a verekedés — a megélhetésért, úgy elszaporodik az emberiség a földön. De hát ez a távoli jövő zenéje, maradjunk a jelenben s ne merengjünk el a jövő képén. Hiszen egy számítás sem oly pontos, mint a csillagászaté, megvan állapítva, hogy három millió év múlva összeütözközik a föld a vele szemben jövő Herkules osztaggal. Ez már nem beláthatatlan idő, ha tekintetbe vesszük a föld kétszázötvenmillió év óta létezését.

Oknélküliség a végtelenségbe tekinteni bele, a távoli jövőn merengeni el. Elég a jelenre s félszázad jövőre tekinteni, ez pedig kizárja a lefegyverzés eszméjét. És mert kizárja, igyekezni kell a magyar nemzetnek is versenyt tartani a nemzetek fegyverkezésében. A véderőjavaslatokat ezért kell tető alá hozni, hogy az ország biztonságban legyen.

A Héderváry-kormány és pártja igyekszik megfelelni az ország érdekének. De nemcsak védelmi szempontból, hanem annak terhei elviselése szempontjából is meg tesz minden lépést. Államunk terhei nagyok, de nem kétségbe ejtők! . . . Van fedezet a terhek elviselhetésére. Maga a magyar állam ingatlanának az értéke jóval felül van az ezer millió korona értéken, sőt közel van a kétezer millióhoz. Az évi állami bevételek is fokozódnak, a mik ellensúlyozzák az állami adósságokat.

Adóssága minden államnak van, de ez alól nem mentes az egyszerű polgár sem. De az adósság sohasem teher, ha az produktív munkára fordítatik s nem terv nélküli kiadásra, — mert az első esetben az kifizeti magát s nem fog összeroppanást vonni az adósság maga után.

A magyar állam bámulatos haladást tett az utóbbi évtizedekben. Negyvennyolcz előtt szűz volt a magyar állam az adósságoktól, de bizony a haladása is csak amolyan volt. Sivár volt a kép mindenfelé. Az állami adósságok tehát aggályra okot nem adhatnak, sem a véderőre fordított kiadások. Ez utóbbi csak akkor lenne aggályos, ha elvonná a másnemű kiadásokra szánt összegeket; — de orról beszélni sem lehet, állami költségvetésünk alig egy negyede fordítatik katonai célokra.

Az országos közvélemény tehát föl nem lázad a katonai kiadások felett. Azt kényszerült szükségosságnak tartja. És mert a kormány s pártja e kényszerűségnek hódol, nyugodt lelkiismerettel áll a közvélemény ítélőszéke elébe, a

szertette, hogy az ő akaratát hangoztassa; s az ilyen állapotban hallatott hangokat aztán a papság rendszeresen kétértelmű versekben magyarázta meg. Az is megtörtént, hogy a papok rendszeresen valamely hatalmas államférfi szolgálatában v. éppen zsoldjában állottak s azt hirdették, a mi az ő gazdájuk céljának megfelelt. Híres jóslatok volt az, melyben az athéniek kérdésére azt felelték, hogy a perzsák ellen fabástyákkal védelmezzék magukat. Themitoklesnek t. i. az volt a célja, hogy az athéniek hajóhadat építsenek s arra szálljanak fel minden ingó vagyonukkal egyetemben. Egy más nemét a jóslásnak gyakorolta a cumaei sibylla, ki falevelekre írta a jövendőt; a leveleket egymásra rakta; s a ki a jövendőt kérdezte, megkapta a legfelső levelet. De megtörtént, hogy az ajtó nyílásakor a szél összezavarta a leveleket s így aztán némelykor érdekes confusio keletkezett; nem azt a választ kapta meg valaki, melyet a sors neki szánt.

Zeus.

Az imént volt szerencsém; monda alapján említeni, hogy a görögök a szép Chryseist elrabolták anyjától s Agamemnon fővezérnek ajándékozták. Mikor Apollo isten a papján esett sérelmet megtorolta, a görögök azt követelték a főzértől, hogy adja vissza a pap leányát, mert másképp nem menekülnek meg az isten haragjától. Agamemnon eleinte hallani sem akart a dolog-

ról; de vezértársa, a görögök legnagyobb hőse, Achilles, erősen reá támad s ebből heves összeesőalkozás lesz, melyben Agamemnon érzékeny megsérti Achillest; Chryseist visszaküldi ugyan, de önhalalmulag elveszi Achillestől azt az ajándékot, melyet neki a görögök adtak. Achilles elpanaszolja sérelmét édesanyjának, a tenger mélyén arany-palotálakó Thetis istenasszonynak. Thetis egyenesen az istenek királyához, Zeushoz megy panasza, letérdel előtte, megsimogatja az állát és szépen kéri, szerezzen elégtételt az ő szép, erős és hős fiának. Az Istenkirály sokáig komolyan gonolkozva ül és hallgat. Tudta, hogy mi következik abból, ha ő ígéretet tesz. Az ő ígérete szent és örök, változhatatlan. S ha a felesége Héra, a kíváncsi és gyanakvó, asszonyok mintaképe megtudja, zsemlélni fog vele, hogy már megint az ő tudta és bejegyzése nélkül, sőt egyenesen távolléteben tett valamelyik istennek ígéretet, olyan ügyben, melyben ő maga is érdekelve van. Zeus mégis Thetis ismételt és panaszos kérése folytán igent bólint a fejével. Az ígéretnek, hatalomnak, isteni fenségnek és akaratnak jele ez a bólintás.

Ambróziás haja meglebbent a nagy égi királynak Búszke fején s hogy megrázta fejét, rengett az Olympos. Ez a fenséges jelenet, midőn az isten-király fejbólintásával megrendíti az Olympost, inspi-ralta a művészt, hogy a Zeus-szobrot megal-kossa. Az eredeti szobor, mely Zeust cédrus-

fából készült aranyos trónon ülve ábrázolja, ta- apzatával együtt 14 m. magas, elefántcsontból aranyból van készítve. Ez a szobor, Pheidias szobra, a görögök istenkirály eszméjét a legfelségesebb formában fejezi ki s azért az ő-világ egyik csodája volt. Boldogtalannak érezte magát az a görög, a kinek a nélkül kellett meghalnia, hogy az olympiai templomot s benne Zeus szobrát láthatta volna. A mindenható, a diadalmas isten szobra ez, a ki azonban kegyesen hallgatja meg a hozzá intézett könyörgést. Jobb kezében a győzelem istennőjét tartja, balkezében diszes királyi pálcát és kedves madarát, a sast. Azért szerette ezt a madarat, mert egyedül ez képes a lég királyának trónjára felemelkedni. Az isten arcvonásai komolyak és szelidek. Homlokán két rész különböztethető meg; a felső rész sima és vidám s az isteni nyugalmat fejezi ki; nagy szellemi ereje a mélyen fekvő, de azért tágra nyílt szemek felett erősen boltosított alsó részen nyilatkozik meg. Finom és szelid ajkai körül és arcán dus szakál; haja mint az oroszlan sörénye emelkedik fel a homlok közepén és dus furtokban csigázik vállaira.

Ő a világitó égnek az ura; miután a titánokat és a gigásokat, vagyis a sötétség hatalmait legyőzte: azóta királya az egész világnak. Hatalmát megosztja két testvérel-vel, Poseidonnal és Hadesszel, az egyiknek adja a tengert, másiknak az alvilágot, — de

mely elítéli a véderőreform elleni álláspontot, — hozzája még nemzeti tartalommal is van az megtöltve, a mely a katonai javaslatokat elfogadhatóbbá teszi.

Strófák.

(Emlékeimből.)

1. Lesz pénz.

Nyugtával dicsérd a napot,
Akkor még eszednél vagy;
Mert ha kivetted a gázsít,
Eszed akkor már elhagy.

2. Van pénz.

„Az idő pénz”, régi, már elkopott mondas,
Pedig hogy nem igaz, tudja minden fiótas.
Az idő és a pénz egymás ellentéte:
Be is igazolom, hogy ez igaz tétel.
Minél jobban telik az idő tartama,
Annál jobban a pad a tárca tartalma.
(pl. Szeidlénál.)

3. Volt pénz.

Mi külömbség, Szeidl úr,
Harmath s Iova között?
E furcsa kérdésen
Szeidl meg nem ütközött:
Az, hogy Harmath mindig nyer itt,
De a lovam ritkán nyerit.

Rimffy.

HIREK.

— **Dr. Kenesey Béla református püspök** tegnap a reggeli gyorsvonattal érkezett városunkba. Az állomásnál a ref. egyház, a prot. nőegylet és a kollégium küldöttége fogadta a népszerű püspököt. Innen Jancsó Sándor ref. lelkész lakására kísérték. Fél 10 órakor a fegyintézet megtekintésére indult a püspök. A fegyintézet felbogarozott főbejártánál diszruhába öltözött fegyőrök

a főhatalmat megtartja magának. Ő küldi a zivatart, a havat és jégesőt, — de a termékenyítő nyári esőt is. A viharban nyilatkozik med az ő hatalma egész félelmetes nagyszerűségében. Egyik kezében az égispajzs, melynek széléről a rettegés és borzalom sallangjai csüggenek. Mikor a hegy tetején ülve vagy kocsiján száguldva meg rázza paizsát: fekete felhők gyülekeznek nyomában. Másik kezéből villámokat szór, melyeket a tűz-isten (Hefairtos) óriás legényei kovácsolnak számára az Aetna műhelyében. Ő uralkodik a természet örök törvényszerűsége felett; jog, törvény és igazság az ő kezéből jutnak a földre az emberek közé s irányítják az emberek társas és családi életét. Ő az istenek ura és királya. Mikor teljes fenségében megjelenik köztük: mindnyájan felkelnek előtte uléseikről és mély tisztelettel üdvözlik. Figyelmezteti is őket, nehogy elfelejtsék és akarata ellen tenni merészeljenek.

„Próbáljátok meg — így szolt egykor a költőkirály szerint — kössetek egy arany kötelet az Olympos csucására; fogjátok meg ezt a kötelet ti istenek és istennők valamennyien: akármennyire erőlködtek, nem tudtok megmozdítani, míg én — ha akarom — felemeliek beuneteket az egész földdel és tengerrel együtt és az Olympos szikláira kötözlek, úgy hogy a levegő-ágban függ az egész világ. Ennyivel erősebb vagyok tinálatok”.

sorfala között a fegyintézeti tisztikar élén Uray László igazgató fogadta és üdvözölte a püspököt, hogy eljött a lelkesítendő vigasztalására. A püspök 2 órán keresztül élénk figyelemmel és érdeklődéssel járta végig a tisztikar kíséretében az egész intézetet. A munkatermekben a vállalatok igazgatói és vezetői fogadták a püspököt és szolgáltak ismertetéssel az üzemi menetről. A püspök nagy elismeréssel szolt a látottakról, a tapasztalt rendről, tisztaságról és az erkölcsjavító foglalkoztatásról. Délután 3 órakor a fegyintézet református templomában vallásos előadást tartott a fegyenczeknek. Ma délelőtt pedig prédikációt fog tartani a fegyintézeti templomban A prot. nőegylet ma délutáni összejövedele iránt nagy az érdeklődés, mindenki szeretné meghallgatni Kenesey püspök beszédét.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Czereán Viktor nagyenyedi adótitiztet pénzügyi fogalmazóvá kinevezte.

— **A március 9. iki hangverseny** iránt mind nagyobb és nagyobb érdeklődés nyilvánul nemcsak városunkban, de az egész vármegyében. Lapunk múlt számában jeleztük, hogy Balázs Árpád és dr. Antal Iván immár országos hírű dal- és vers-költőket sikerült a szereplésre megnyerni. Most még egy kellemes meglepetéssel szolgálhatunk, amennyiben a hangverseny rendezőjének sikerült dr. Papp Alajos kolozsvármegyei tb. főszolgabíró és dr. Winkler Albert kolozsvármegyei árv. ülnököt szereplésre megnyerni, kik egy klasszikus hegedű-zongora számmal fogják a hangverseny művészi szintjét emelni. Elég annyit mondani róluk, hogy mindketten a kolozsvári előkelő társaság dédelgetett kedvencei, kik vármegyei főjegyzőnk múlt évi kolozsvári hangversenyén a kényes műzlesztés kolozsvári közönség osztatlan elismerése mellett működtek közre. Jövő számunkban már a belépő jegyek áráról és előjegyzéséről is tájékoztatjuk olvasóinkat.

— **Árviz.** Szomorú napra virradtak f. hó 16-án Szatmármegyében a Tisza-Szamos közé ékelt területen. Az egész környéket elöntötte a víz. Tisza és a Szamos annyira megáradt, hogy egész falvak víz alá kerültek. Panyola, Tizsaköröd, Csécsé községeket nagy részében elpusztította az árviz. Emberélet szerencsére nem esett áldozatul; de a lábasjószág, takarmány mind odaveszett. Sok helyen árad a Duna is, Szilágyban a Kraszna a Maros Enyed határában kiöntött kisebb terjedelemben.

— **Diák-bálról.** A Bethlen-kollégium főgimnáziumának és tanítóképzőjének derék ifjúsága múlt szombaton tartott diákbálja, melyről múlt számunkban, helyszűke miatt nem emlékezhettünk meg, hagyományosan jó és fényesen sikerült. Táncozó, tánczosnó sok volt, még a Szeidl-termek is kicsinyeknek bizonyultak. A kitűnő hangulatu és a reggeli órákig tartott multság sikerén éjszók között Z. Knöpfler Gyula és Csaplár Aladár elnök-tanárok fáradoztak sokat, s utánuk a lelkes és fáradhatatlan ifjúság tette ismét kellemes emlékvé a diákbált. A szép multság a Bethlen-szobor javára pár 100 koronát jövedelmezett.

— **A brassói nyomdák — ujságok és — a közönség.** Brassóban igen okosan és praktikusán gondolkoznak és cselekednek az emberek, hogy a helyi ipart, a széthuzás és gyengítés helyett, miként kell támogatni. Mintegy másfél évvel ezelőtt az összes brassói nyomdák és helyi ujságok közösen

elhatározták s a közönséggel tudatták, hogy a helyi lapok csakis azokól az intézményekről, mozgalmakról, multságokról stb.-ről emlékeznek meg lapjaikban és közölnek tudósítást, a melyek nyomtatványait és meghívóikat a helyi nyomdák valamelyikében csináltatják. A város közönsége megértette ezen elhatározás üdvös célját, és azóta minden ilyen szükségletét a brassói nyomdákban szerzi be. Megértették hogy csakis így lehetséges egészséges alapon nyugvó és fejlődő helyi ipart teremteni. Ajánljuk ezt a minden ékes szólásnál hasznosabb példát a mi városunk közönségének is; erősítsük és gyarapítsuk önmagunkat. Ez minden helyi iparágra is vonatkozhatik.

— **Felülfizettek** utolagosan az iparos önképzőkör táncmultságán Fischer Lajos 20 kor., és Görög Béla 10, koronát. Köszönettel nyugtatja az Elnökség.

* **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, szántó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 56 1—13

— **Az Edison villamos színházban** február hó 18-án két nagy előadás lesz. A műsor kiemelendő része a Zigmor című detektívdráma 3 részben, a kinematographia valóságos szenzációja, és a műsor ez: 1. A hunczut amor, humoros. 2. Pathé ujság, legújabb világesemények riportszerű bemutatása. 3. Az apa bűne, dráma. 4. Linder Maxi az ital áldozata, humoros, a világ leghíresebb színésztől előadva. 5. Zigmor, detektívdráma 3 részben. 6. Pepita csinyjei, nagyon mulattató, Little Jancsival a főszerepben.

* **Gyógyíthatatlan betegségeknek** tartottak évszázadok óta az epilepsziát. E régi hit azonban újabban elveszti jogosultságát, mivel megbízható értesülésünk van arról, miszerint egy budapesti specialista orvos tudományos alapon és bevált módszer szerint gyógyítja az epileptikus betegeket és e módszerével a baj gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma bizonyít. Ez orvos dr. Szabó B. Sándor (Budapest, Nagykorona-utca 18.) ki gyógyulást keresőknek díjtalanul ad fölvilágosítást, 46 1—1

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak kik felejthetetlen drága jó halottunk, néhai Szöllösy Jánosné sz. Albrechtovich Mária elhunytá alkalmával szívünk mély fájdalomában igaz részvétükkel osztozkodtak és a temetésén szíves megjelenésükkel résztvettek, ez uton ad kifejezést halás köszönetének ifj. Szöllösy János és Tángel Józsefné szül. Albrechtovich Anna.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az alsófehérvármegyei bank és takarékpénztár r.-t. tek. igazgatósága a bank múlt évi nyereségéből 50 koronát volt szives a nagyenyedi iparos önképzőkörnek küldeni, mely összeg kézhez vételét halás köszönettel nyugtatja Tángel József elnök.

* **Az anyák büszkesége** a szép és egészséges gyermek, hogy az elérhető legyen, igyék minden gyermek a hidegebb időszakban állandóan Zoltán-féle csukamajolajat, melynél kiválóbb készítmény nem létezik, mert táp-ereje nagy, szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvege 2 kor. a készítő Zoltán Béla gyógyszerárában Budapesten és a gyógyszerárakban is, 298 10—10.

* **Ha rossz a gyomra,** már holnap reggel igyék reggelizés előtt 1/2 pohár **Ferencz József-keserűvizet.** A kellemetlen érzések csakhamar megszűnnek és étvágya fokozottabb mértékben fog visszatérni. Ezen régi idők óta

Kútépítés.

Helyszínen gyártott vasbeton gyűrűkből csinálók kútát szükség szerint családi vagy gyári használatra. A kút az eddigieknél sokkal olcsóbb és jobb. Forrás kutatása és desztillálása biztos sikerrel jár, a mit több száz teljes eredménnyel már megépített kúttal tudok bizonyítani. — Költségelőirányzat és helyszíni szemle díjtalan.

Az általam épített kútakért tíz évi jótállást vállalok, fizetés csakis a munka átadása és eredménye esetén teljesítendő.

Kútak munkálat alatt jelenleg Salgó Dezső mérnök és dr. Dobozy Vilmos uraknál vannak Nagyenyeden.

Tisztelettel
Gabos Mihály,
Erdély első kútépítő speciálistája.
Fehéregyháza.
Nagyküküllőmegye.

340 5—25

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak a
nagyenyedi szövőgyárból
vesz.
Árjegyzék ingyen küldettk.

Eladó ház!

Nagyenyeden a **főtéren** levő **12. sz. ház,** melyben két üzlethelyiség és megfelelő lakások vannak, eladó.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 42 2—3

Széna eladó!

Nagyobb mennyiségű **kitűnő jó széna** eladó Toroczkó-Szent-Györgyön **Dávid Lajos** róm. kath. lelkészénél. 48 2—12

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. <i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:
Weill Bélánál.

Tövisen:
Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:
Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „*Grand prix*“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)
és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1—

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

44 14—

**„Petőfi”-hez czimzett vendéglőmben
egy
kimérőt keresek.**

Van benne egy kényelmes nagy terem, egy kisebb ivóterem és biliárd, s teljes vendéglői felszerelés, kapcsolatosan tekepálya és végül 4 vendég szoba. Az üzlet április hó 24-ikén átveszendő.

Értekezhetni: **Inoze Istvánnál,**
Nagyenyed Főter 20. sz. 39 5—

Eladó ház és földek!

Kedvező fizetési feltételek mellett eladom **Tóth-utca 15. szám alatti 3 házból,** mellemeképületekből és a Winkler-utcára kimenő nagy kertből álló telkemet. Továbbá a „Kőberek”-ben telkesített földemet lakházzal és ugyanott levő újonnan beültetett szőlőmmel együtt. Valamint a „Gáprith”-ban levő 1 hold luczernásomat, és 3 1/2 hold szántót.

A fent kifejezetten megnevezett ingatlanokat azért óhajtom eladni, mivel a főter házamat (Jevian-féle ház) újjá építtettem és szabó-üzletemet lakásommal oda helyezem át.

Farkas Sámuel,
szabó-üzlete (Főter).
16 9—12

Óh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

Egger
mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitünő ízlek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.
Próba-doboz 50 fillér.

Megfojt az az átkozott köhögés.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körut 77.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József örökösei gyógyszertárában és Dr. Odor Béla gyógyszertárában.
271 13—26

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló felévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

A magyar királyi államvasutak menetrendje Budapest—Predeal közt és vissza, 1911. október 1-től.

Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	T. r. sz. sz.	T. r. sz. sz.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.
602	506	508	604	504	510	502	544	541	509	501	503	601	507	505	603	
7-05	7-00	8-20	2-00	2-05	6-15	9-35			7-20	7-30	1-50	1-25	6-40	9-55	9-35	
	12-27	4-18		7-14	2-53	2-42	7-24		11-09	2-16	8-41		11-25	4-24		
	4-58	9-06		10-51	8-32	6-46	1-15		9-05	6-19	10-31	5-20	6-40	1-13		
	6-25	10-34		12-33	10-27	8-01	2-58		6-34	4-13	8-37	2-33	4-42	11-46		
	7-04	11-20		1-16	11-15	8-22	3-40		5-43	3-30	8-08	1-56	4-10	11-19		
	7-13	11-26		1-22	11-24		3-47		5-02	3-04		1-36	3-35	11-09		
	7-20	11-32		1-29	11-34		3-54		4-52	2-57		1-30	3-49	11-04		
	7-41	11-52		1-53	12-06		4-20		4-19	2-34	7-40	1-03	3-25	10-46		
5-07	8-10	12-30	12-20	3-01	1-33	9-05	4-43		3-44	2-12	7-25	12-35	3-07	10-29	10-57	
	8-34	12-53		3-36	2-00					1-09			2-01	9-38		
5-35	8-44	1-07	12-45	3-51	2-13	9-30				1-01	6-50		2-32	9-30	10-57	
	8-50	1-13		4-07	2-20								1-38	9-22		
6-22	9-42	2-14		5-17	3-23	10-13				12-51			1-58	8-43	9-28	
6-34	10-00	2-33	1-27	5-43	3-43	10-26				12-12	6-16		1-40	8-12	9-14	
7-25	10-59	3-47	1-40	6-43	4-43	11-17				11-42	5-57		1-40	8-12	9-14	
7-37		4-08	2-31	7-50	5-08	11-17				10-40	5-15		12-51	7-13	8-32	
10-04		5-18	2-43	8-18	5-30	11-30				10-08	4-53		12-30	11-01	8-15	
			5-18	12-45	8-56	2-25				6-36	1-48		10-05	7-38	6-00	

Budapest—Arad—Tövis és vissza, 1911. október 1-től.

Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	
602	608	604	612	610	624	625	633	609	601	607	603	611
7-05	8-00	2-00	12-20	9-30				5-45	1-25	7-25	9-35	12-30
12-32	4-04	7-08	11-15	6-33				9-34	8-20	11-37	4-16	5-09
3-25	9-17	10-34	6-00	11-07				4-31	4-55	6-15	12-55	11-29
4-38	10-39	11-27	7-25	12-28				2-54	3-50	4-48	11-42	9-44
4-38	11-02	11-40	7-46	12-46	6-25	6-25		3-37	3-37	4-29	11-21	9-24
4-57	11-31	12-01	8-21	1-12	7-01	7-01		3-15	3-15	3-51	10-57	8-51

Az aláhuzott számok este 6 órától reggel 6 óráig tartó időt jelzik.

Friss töltésű bor- és gyógyvizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild”, Bodoki „Alus”, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária”, Margit, Parádi árszen, Répáti, Salvator, Sicilia és Sztójkai hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi hazai keserűvizek.